

ÖNEMİ

Kuru fasulye insan beslenmesinde önemli bir bitkisel protein kaynağıdır. Kuru fasulye bölgemizin ana ürünü buğday olmasından dolayı buğday için mükemmel bir ön bitkidir. Kuru fasulye den sonra ekilen buğday da %20 lere varan verim artışı görülmektedir.

İKLİM VE TOPRAK İSTEĞİ

Fasulye sıcak iklim bitkisidir. Soğuğa karşı çok hassas olup 0 derecede üşür. Uygun çimlenme sıcaklığı 18-20 derece olup toprak sıcaklığının 8-10 derece olması istenir. En uygun büyüme sıcaklığı 20-25 derecedir. Büyüme devresinde 15 derecenin altında ve 35 derecenin üzerinde gelişme durur. Çiçeklenme zamanında aşırı sıcaklardan rahatsız olur ve verim düşer.

Toprak isteği olarak fasulye Tınlı, Kumlu-tınlı ve derin yapıdaki organik maddece zengin toprakları sever. Tuzluluk problemi olan topraklarda yetiştirilmez. Geçirgenliği zayıf ve drenaj problemi olan toprakları sevmez.

TOPRAK HAZIRLIĞI

Sonbaharda sürülen tarla baharda yabancı ot durumuna göre işlenerek ekime hazır hale getirilir. Kazık köklü olan fasulyenin derinlere kök salabilmesi için toprak çok sıkıştırılmamalıdır.

EKİMİ

Ekim zamanı toprak ısı ile yakından ilgilidir. Çimlenmenin iyi olabilmesi için toprak ısı en az 8-10 derece olmalıdır. Bundan daha yüksek

sıcaklıkta tohumların çimlenme ve çıkışı daha hızlı olur. Toprak ısınmadan yapılan ekimde tohumlar toprak ısınmaya kadar çimlenememekte ve çıkış gecikmektedir. Bölgemizde 1-15 Mayıs arası en uygun ekim zamanıdır.

Ekim Pnömatik (havalı) mibzerle 45 cm sıra arası, çeşit özelliğine göre 8-10-12 cm sıra üzeri mesafe ile toprakta tav seviyesinden 5 cm derine yapılmalıdır. Tohum iriliğine göre değişmekle beraber dekara 6-10 kg tohum gerekir. Ekimden hava sıcaklığına göre 7-10 gün sonra çıkış olur.

Çıkışın tüm bitkilerde aynı zamanda olması bakım işlemleri açısından çok önemlidir bu sebeple ekimden 3 gün sonra tarlanın değişik yerlerinde tohumlarda burunlama yani ilk kökcüğün kendini gösterip göstermediği kontrol edilir. Eğer tarlanın tamamı aynı seviyede değil ve bazı tohumlar kuruda kalıp çimlenemiyorsa bir ayar çıkışın sağlanabilmesi için sulama yapılması gerekir. Bu işlem yapılmadığı takdirde sonradan verilen çıkış suyu önce çimlenenler ile sonradan çıkan tohumlar arasında ki gelişme farkını arttıracaktır.

FASULYEDE BAKTERİ AŞISI

Fasulye bir baklagil bitkisi olması sebebiyle kendi azotunu kendisi üretir. Köklerinde fasulye ile birlikte ortak yaşayan bakteriler havanın azotunu alarak fasulyeye verirler. Köklerinde oluşan urlar fasulyeye ihtiyaç duyduğu azotu kazandırdığı gibi kendisinden sonra gelen bitkiye de azot bırakır.

Aşılama için gölge bir yerde 100 kg fasulye tohumu 1 litre şekerli su ve 1 kg bakteri aşısı ile karıştırılmalıdır. Tohum güneş ile temas ettirmeden aynı gün ekilmelidir.

GÜBRELEME

Yapılacak gübreleme için öncelikle toprak tahlili yaptırılmalıdır. Fasulye bakterisi aşılması yapıldığı takdirde ilk 2-3 hafta bakteriler köklerde aktif olarak çalışmaya başlayınca kadar dekara 2-4 kg saf azotlu gübreleme, dekara 7-8 kg saf Fosforlu gübre ile beraber ekimde verilmelidir.

Esasen topraktan 12-15 kg saf azot kaldıran Fasulye bitkisi eğer bakteri aşısı yapılmamış ise geriye kalan azotlu gübre üst gübreleme olarak verilmelidir. İz elementlerden Demir ve çinkonun eksikliğine oldukça hassas olan fasulye bu elementlerin eksikliğinde gelişimini tamamlayamaz. Kloroz ile kendini gösteren bu eksiklik giderilmez ise verim düşüklüğüne sebep olur.

YABANCI OT MÜCADELESİ VE ÇAPALAMA

Yabancı ot mücadelesi kimyasal yolla ve çapalama şeklinde yürütülmelidir. Fasulye bir çapa bitkisidir.

Fasulye bitkileri 15-25 cm olduğunda kaz ayağı gibi ara çapa makineleri ile işlenmesi, hem yabancı ot mücadelesi yapılması açısından hem de toprakta bulunan kapilerite denilen buharlaşma borucuklarının kırılması açısından çok önemlidir. Eğer iş gücü uygun ise makinalı ara çapasından sonra sıra üzerinde kalan otların el çapası ile temizlenmesi gerekmektedir.

SULAMA

Fasulye toprağındaki faydalı su azaldığı diğer bir deyişle bitkilerin kuraklığı duymaya başlayıp susuzluk belirtileri gösterdiği zaman sulanmalıdır. Fasulye çiçekli bir bitki olması sebebiyle salma su ile sulanmalıdır. Hassas olan yapraklarına ve çiçeklerine zarar verilmediği takdirde yağmurlama sulamada yapılabilir. İmkanlar elveriyorsa dama sulama tercih edilmelidir.

HASAT VE DEPOLAMA

Son zamanlarda fasulyeyi hasat eden makineler kullanılsa da hasat elle yapılır. Kuru fasulyeler hasat olgunluğuna geldiğinde alt baklalar tamamen kurumuş ve sarı rengi almıştır. Bakla içindeki fasulye taneleri beyazlaşmıştır. Üst baklaların bazıları daha yeşil iken topraktan yolunur ve kurumaya terk edilir. Kuruyarak harman vakti gelen fasulyeler patozlarda harman edilerek saplarından ve yapraklarından ayrılır. Bakım ve besleme şartlarına bağlı olarak dekardan 200- 400 kg verim alınır.

HASTALIK VE ZARARLILARI

Kuru fasulyede kök çürüklüğü, Antraknoz, Yaprak leke hastalığı, Pas, Yaprak hale yanıklığı gibi birçok mantari hastalık yanında Bozkurt, telkurt, tohum sineği, yeşil kurt, Fasulye kapsül kurdu, Kırmızı örümcek gibi zararlılarda görülebilir.

Bu hastalık ve zararlılar ile mücadele için en yakın Tarım teşkilatına başvurunuz.

T.C.
SAMSUN VALİLİĞİ
İl Tarım Müdürlüğü

Kuru Fasulye Tarımı

Ali GÖZÜGÜL
Ziraat Mühendisi

Adres	: Samsun Tarım İl Müdürlüğü 55060 Samsun
Santral	: 0 362 231 37 00
Fax	: 0 362 233 21 63
e-mail	: cey@samsuntarim.gov.tr
web	: www.samsuntarim.gov.tr

No:T/25

2007